

Nogmaals Tjamsweer

door H. A. Hachmer.

In *Verstild Verleden* (2) keken we naar enkele molens rond het voormalige terrein van de borg Dijkhuizen. Een van de molens was van Abel Makken. Nu werd ik geattendeerd op een artikel in 'De Molenaar' van 6-1-1982. Hierin staan nog enkele interessante gegevens vermeld die ik u niet wil onthouden.

Het achtkant werd voor f 1400,- gekocht door Johannes Oortman uit Lattrop. Oortman exploiteerde in dat dorp een motormaalterij en had blijkbaar behoefte aan een windmolen. Voor die tijd een omgekeerde situatie!

Molenmaker Rudolph van Houssel uit Coevorden begon in 1909 met de wederopbouw van de molen. Deze molenmaker kwam echter te overlijden en maakte de oplevering in 1910 niet meer mee. Het achtkant was overigens per schip en boerenkar naar Lattrop vervoerd. Bij aankomst bleek de bovenas niet meer geschikt zodat deze werd vervangen. De molen van Makken staat dus nog steeds in Lattrop, maar bij de laatste restauratie in de jaren '80 is hij bijna geheel vernieuwd.

Bij de lezers bleek overigens enige verwarring te bestaan. Enkelens waren in de veronderstelling dat de molen van Makken dezelfde is als de molen waarvan nu te Tjamsweer nog het onderstuk rest. Dit is echter het restant van *De Eendragt*, eveneens een oliemolen. *De Eendracht* stond meer richting Tjamsweer aan de zuidkant van het Damsterdiep. De molen van Makken stond

aan de noordkant. Van *De Eendragt* zijn geen foto's bekend! Uit de Rechterlijke Archieven blijkt dat *De Eendragt* in 1802 werd gebouwd voor Jacob Klaassen en zijn vrouw

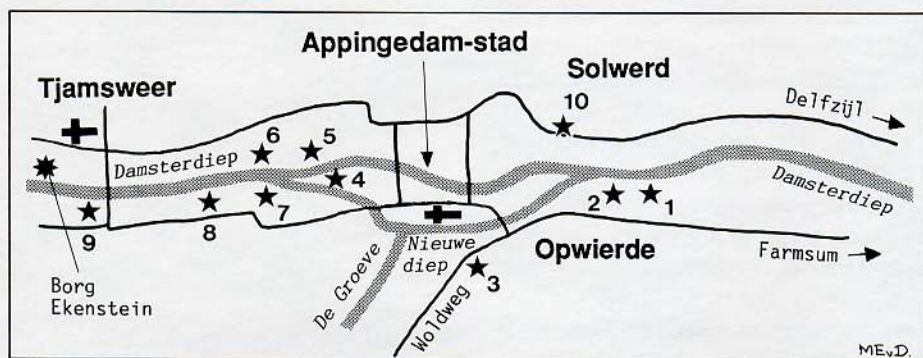
De molen van Makken, nu in **Lattrop** (Twente). Hij heeft doorlopende achtkantstijlen, die nooit op de vierkante onderbouw van "De Eendragt" in **Tjamsweer** konden passen!

Foto: M.E. van Doornik, 12 november 1983.

Wieke. Lang plezier hebben ze niet van hun bezit gehad want nog geen jaar later overleed Jacob. In de loop der tijden verwisselde de molen meerdere malen van eigenaar. Zo komen we als bezitter Reinder D. Aalfs tegen. Deze wist in 1878 *De Eendragt* te verwerven. Aalfs mocht zich toen al eigenaar noemen van de later door Makken gekochte oliemolen.

Sinds 1884 werd stoom naast de windkracht gebruikt. Het lot van de molen werd zo bezegeld. Rond 1900 werd het bouwwerk groten-

deels ontmanteld. Vermeldenswaardig nog dat bij de molen een zogenaamde "balk" over het Damsterdiep lag. Hierover lag het kerkpad van Oling naar Tjamsweer. In 1896 werd de balk vervangen door een draaibrug. Aannemer Chr. van der Veen uit Eenrum mocht het karwei klaren. Sinds die tijd waren de kerkgangers van het griezelige balkje verlost en hoefden ze niet meer bidend voor een veilige overtocht over het Damsterdiep. De stevige Bolbrug diende de mens. Misschien zal *De Eendragt* in de toekomst weer eens herrijzen. De tijd zal het leren.

Opwierde

1. Zaagmolen *Zeerust*, eig.: Toxopeus, herbouwd 1857, na 1904 Brons Machinefabriek.
2. Koren- en pelmolen, eig.: J. Wieringa, gebouwd voor 1760, januari 1921 afgebroken.
3. Koren- en pelmolen, eig.: D. Begeman, anno 1869 (van Losdorp), januari 1921 afgebroken.

Appingedam-stad

4. Oliemolen *De Duivenvlugt* van

Ritsema, anno 1763, in 1903 naar Moerdijk.

5. Koren- en pelmolen *De Hooge Molen* van Mulder. Een zeer hoge ronde stenen stellingmolen, gebouwd voor 1808, verbrand 17 juni 1869.

Tjamsweer

6. Olie- en korenmolen Makken. Anno 1779. In 1910 naar Lattrop (Ov.).
7. Zaagmolen Mulder, anno 1762. In

1900 naar Onderdendam (Koops).

8. Poldermolen *Dijkhuizen*. In 1876 spinnekop, later ronde stenen grondzeiler. Na 1910 gesloopt.

9. Oliemolen *Eendragt* van Rietema. Anno 1802, gesloopt ± 1900. Vierkante onderbouw bestaat nog.

Solwerd

10. Koren- en pelmolen, eig.: J. S. Groeneveld. Herbouwd 1834, in 1865 naar Zeerijp.